

مقایسه عوارض حاد بالینی و زیست سازگاری دو نوع مامبران پلی سولفان و هموفان حین همودیالیز

دکتر میترا مهدوی مزده^{۱*}، دکتر محبوبه همت آبادی^۲، دکتر فرخ لقا احمدی^۳، دکتر سپیده سیفی^۳

۱- دانشیار، گروه داخلی (نفرولوژی)، بیمارستان امام خمینی، دانشگاه علوم پزشکی تهران

۲- دستیار رشته بیماری‌های داخلی، دانشگاه علوم پزشکی تهران

۳- استادیار، گروه داخلی (نفرولوژی)، بیمارستان امام خمینی، دانشگاه علوم پزشکی تهران

تاریخ دریافت ۸۴/۸/۲۵، تاریخ پذیرش ۸۵/۵/۱۸

چکیده

مقدمه: برخی واکنش‌هایی که بیماران در طی همودیالیز تجربه می‌کنند مربوط به جریان یافتن خون در خارج از بدن می‌باشد. تعداد و شدت این واکنش‌ها، زیست سازگاری صافی‌ها را مشخص می‌کند. فعالیت کمپلمان با نوع مامبران به کار رفته در دیالیز ارتباط دارد. فعال شدن کمپلمان به دنبال استفاده از غشاهای سنتتیک کمتر از سایر انواع است. این نکته که آیا فعالیت سیستم کمپلمان، مسئول علائم حین دیالیز (مانند افت فشارخون، تهوع، خارش و ...) می‌باشد، هنوز مورد اختلاف است. به منظور مقایسه عوارض حاد بالینی حین همودیالیز برحسب نوع غشای مصرفی (پلی سولفان از انواع سنتتیک و هموفان از انواع سلولوسنتتیک) مطالعه‌ای بر روی بیماران دیالیزی بیمارستان امام خمینی تهران در سال ۱۳۸۳ انجام شد.

روش کار: در یک کارآزمایی بالینی، اطلاعات ۱۰۰ بیمار (شامل عوارض حاد بالینی حین همودیالیز) که سه جلسه با مامبران پلی سولفان و سه جلسه با مامبران هموفان دیالیز شدند، مورد ارزیابی قرار گرفت. نمونه‌گیری به صورت غیراحتمالی از جمعیت در دسترس انجام شد و بیماران واجد شرایط (براساس نوع مامبران موجود در بخش) وارد مطالعه شدند. اطلاعات به دست آمده با استفاده از آزمون مربع کای تجزیه و تحلیل گردید.

نتایج: از ۱۰۰ بیماری که وارد طرح شدند، ۳۹ درصد زن بودند. متوسط سن بیماران $48/85 \pm 17/56$ سال بود. شایع‌ترین عوارض بالینی، افت فشار خون و کرامپ‌های عضلانی (هر یک $21/5$ درصد) بودند. اگر چه افت فشارخون در گروه پلی سولفان در ۱۸ درصد و در گروه هموفان در ۲۵ درصد موارد رخ داد اما تفاوت آنها معنی‌دار نبود. سایر عوارض شامل کرامپ‌های عضلانی، تهوع، استفراغ، تنگی نفس، خارش، سردرد و تب و لرز نیز در دو گروه تفاوت قابل ملاحظه‌ای نداشتند. تشنج در هیچ یک از بیماران دیده نشد.

نتیجه گیری: براساس یافته‌های این مطالعه به نظر می‌رسد، در ایجاد عوارض بالینی حین همودیالیز نوع مامبران مصرفی اعم از پلی سولفان یا هموفان تأثیری ندارد و در اکثریت بیماران بدون ارجحیت خاصی می‌توان هر یک از آنها را در هر مقطع زمانی براساس نوع مامبران در دسترس استفاده کرد. به عبارتی زیست سازگاری صافی‌ها در این زمینه حداقل از نظر بالینی تفاوت قابل ملاحظه‌ای ندارد.

واژگان کلیدی: همودیالیز، مامبران پلی سولفان، مامبران هموفان، عوارض

*نویسنده مسئول: تهران، بیمارستان امام خمینی

E-mail: mmahdavi@tums.ac.ir